

Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 29. november 2022
(OR. en)

14785/22

**Interinstitutionel sag:
2022/0263 (NLE)**

SOC 626
EMPL 429
GENDER 186
EDUC 387

LOVGIVNINGSMÆSSIGE RETSAKTER OG ANDRE INSTRUMENTER

Vedr.: RÅDETS HENSTILLING om førskoleundervisning og børnepasning:
Barcelonamålene for 2030

RÅDETS HENSTILLING (EU) 2022/...

af ...

om førskoleundervisning og børnepasning: Barcelonamålene for 2030

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 292 sammenholdt med artikel 153, stk. 1, litra i),

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) For at fjerne de negative incitamenter, der afholder kvinder fra at deltage i arbejdsmarkedet, fastsatte Det Europæiske Råd i 2002 i Barcelona målene for børnepasning, som skal nås senest i 2010, nemlig at tilbyde førskoleundervisning og børnepasning for mindst 33 % af alle børn under tre år og for mindst 90 % af alle børn i aldersgruppen fra tre år til den skolepligtige alder¹. Disse mål er gennemsnitligt set blevet nået på EU-plan, men der er stadig betydelige forskelle mellem og inden for medlemsstaterne, navnlig for børn fra lavindkomsthusholdninger og for den yngste gruppe børn.
- (2) Formålet med denne henstilling er at tilskynde medlemsstaterne til at øge deltagelsen i tilgængelig og økonomisk overkommelig førskoleundervisning og børnepasning af høj kvalitet under hensyntagen til efterspørgslen efter førskoleundervisnings- og børnepasningstjenester og i overensstemmelse med de nationale mønstre på børnepasningsområdet for at fremme kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet og styrke alle børns sociale og kognitive udvikling, navnlig for børn i sårbare situationer eller socialt dårligt stillede børn.

---

¹ Det Europæiske Råd i Barcelona den 15. og 16. marts 2002 (2002), SN 100/1/02 REV 1.

- (3) Omsorgsforpligtelser for børn, navnlig for meget små børn, er en betydelig hindring for kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet. I 2021 viste arbejdsstyrkeundersøgelsen, at 27,9 % af kvinderne uden for arbejdsstyrken angav pasning af børn eller voksne med behov for pleje som hovedårsagen til, at de ikke søgte beskæftigelse, mens kun 8,0 % af mændene angav dette. I 2019 før pandemien lå disse tal på henholdsvis 32,6 % og 7,6 %¹. Samtidig var beskæftigelsesfrekvensen for personer med børn under seks år 90,1 % for mænd sammenlignet med 67,2 % for kvinder. Ulønnede omsorgsforpligtelser afholder ca. 7,7 millioner kvinder i Europa fra at deltage i arbejdsmarkedet sammenlignet med kun 450 000 mænd. Kvinders uforholdsmæssigt store andel af omsorgsarbejde er også en af de vigtigste grundlæggende årsager til den kønsbestemte lønforskel².
- (4) Kvinder er også mere tilbøjelige til at tilpasse deres arbejdsmønstre til omsorgsforpligtelser. Dette har en varig indvirkning på deres karriere og bidrager til den kønsbestemte løn- og pensionsforskel. Kvinder i beskæftigelse bruger dagligt i gennemsnit 90 minutter mere end mænd på husligt arbejde og direkte omsorgsaktiviteter. Håndtering af de kønsbestemte beskæftigelsesforskelle er et oplagt indsatsområde, da det vil bidrage til vækst og sandsynligvis have positiv indvirkning på produktiviteten. Håndtering af kønsbestemte forskelle har desuden en veldokumenteret positiv indvirkning på fattigdomsbekæmpelse og social inklusion og er en måde at håndtere den stadig mindre arbejdsstyrke på.

---

¹ Eurostats databasetabel LFSA_IGAR, "Care of adults with disabilities or children and other family or personal reasons", andel af befolkningen uden for arbejdsstyrken, der ønsker at arbejde, aldersgruppe 15-64.

² Rapport fra Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder (EIGE): "Gender Inequalities in care and consequences on the labour market"(Kønsbestemte uligheder på omsorgsområdet og konsekvenserne for arbejdsmarkedet) (12953/20 ADD 1).

- (5) Tilgængeligheden af økonomisk overkommelige pasningstjenester af høj kvalitet har en betydelig positiv indvirkning på beskæftigelsessituationen for omsorgspersoner, navnlig kvinder. Udbuddet af førskoleundervisning og børnepasning er steget i hele Unionen, og forskellen i mænds og kvinders beskæftigelsesfrekvens blev reduceret fra 17,7 procentpoint i 2002 til 10,8 procentpoint i 2021. Den positive udvikling er imidlertid gået i stå i de seneste år.
- (6) I den europæiske søjle for sociale rettigheder ("søjlen") fremhæves betydningen af ligestilling mellem kønnene, balance mellem arbejdsliv og privatliv samt førskoleundervisning og børnepasning som centrale mål for Unionen. Ifølge søjlen skal ligebehandling og lige muligheder for kvinder og mænd sikres og fremmes på alle områder, herunder med hensyn til deltagelse på arbejdsmarkedet, arbejds- og ansættelsesvilkår og karriereudvikling. Den anerkender også børns ret til økonomisk overkommelig førskoleundervisning og børnepasning af god kvalitet, børns ret til beskyttelse mod fattigdom og retten for socialt dårligt stillede børn til at få adgang til særlige foranstaltninger til fremme af lige muligheder.
- (7) I handlingsplanen for søjlen foreslås det, at mindst 78 % af befolkningen i alderen 20-64 år senest i 2030 bør være i beskæftigelse. For at nå dette mål omfatter handlingsplanen et delmål om mindst at halvere den kønsbestemte forskel i beskæftigelsesfrekvensen i forhold til 2019, herunder gennem et øget udbud af førskoleundervisning og børnepasning. I handlingsplanen anerkendes det, at en forøgelse af udbuddet af formel førskoleundervisning og børnepasning vil støtte en større deltagelse af kvinder på arbejdsmarkedet og en bedre balance mellem arbejdsliv, familieliv og privatliv.

- (8) Der er betydelig forskel på, hvordan medlemsstaterne yder støtte til forældre. I nogle medlemsstater lægges der større vægt på at tilbyde ordninger med passende betalt eller godtgjort forældreorlov i minimum de første 12 måneder af barnets liv, hvilket fører til en meget høj udnyttelse af forældreorlov. Andre medlemsstater fokuserer mere på at tilbyde førskoleundervisnings- og børnepasningstjenester til børn fra en meget tidlig alder. I den sidstnævnte gruppe af medlemsstater deltager børn typisk i førskoleundervisning og børnepasning allerede i deres første leveår, og den betalte eller godtgjorte forældreorlov overstiger ikke det minimum, som kræves i EU-retten. Det nye mål for børn under tre år, som fastsættes i denne henstilling, har til formål at finde en balance mellem disse forskellige tilgange. I lyset af disse betragtninger er det overordnede mål for gruppen af børn under tre år en deltagelsesfrekvens på 45 %, som alle medlemsstater bør stræbe efter at nå.
- (9) Medlemsstater, der ligger under det tidligere mål på 33 %, forventes dog ikke nødvendigvis at nå det tidligere eller det nye mål senest i 2030. I stedet henstilles det, at de øger deltagelsesfrekvensen med mindst en bestemt procentdel, som afspejler udgangssituationen i hver berørt medlemsstat og dens mønster for udnyttelse af forældreorlov. Dette skulle realistisk set gøre det muligt for disse medlemsstater at nærme sig målet på 45 %. Medlemsstater, der er længere væk fra at nå målet, forventes at gøre en større indsats for at nå det.

- (10) I betragtning af de betydelige udsving i deltagelsen i førskoleundervisning og børnepasning fra det ene år til det andet og det forhold, at dataene for 2021 stadig afspejler virkningerne af covid-19-pandemien i visse medlemsstater, er den gennemsnitlige deltagelsesfrekvens for førskoleundervisning og børnepasning i de sidste fem år forud for vedtagelsen af denne henstilling (i henhold til EU-SILC-data) blevet valgt som udgangspunkt for fastsættelsen af minimumsstigningen i deltagelsen i førskoleundervisning og børnepasning for medlemsstater, der endnu ikke har nået det tidligere mål.
- (11) På EU-plan omhandler flere henstillinger og direktiver vedrørende ligestilling mellem kønnene og arbejdsvilkår forskellige spørgsmål, der er relevante for Barcelonamålene. Ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1158¹ skabes der f.eks. en ramme for en ligelig kønsfordeling for udnyttelse af forældreorlov og fleksible arbejdstidsordninger samt af omsorgslov.

---

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1158 af 20. juni 2019 om balance mellem arbejdsliv og privatliv for forældre og omsorgspersoner og om ophævelse af Rådets direktiv 2010/18/EU (EUT L 188 af 12.7.2019, s. 79).

- (12) I flere EU-initiativer er betydningen af førskoleundervisning og børnepasning for børn blevet fremhævet. Denne henstilling bygger på disse politiske initiativer, dvs. Rådets resolution om en strategiramme for det europæiske uddannelsessamarbejde på og uden for det europæiske uddannelsesområde (2021-2030)¹, som indeholder et EU-mål om, at mindst 96 % af alle børn mellem tre år og alderen for obligatorisk skolestart skal deltage i førskoleundervisning og børnepasning, Rådets henstilling af 22. maj 2019 om førskoleundervisning og børnepasningsordninger af høj kvalitet², som hjælper medlemsstaterne med at forbedre deres førskoleundervisnings- og børnepasningstjenester og understreger, at sådanne tjenester skal være inkluderende, tilgængelige, prismæssigt overkommelige og af høj kvalitet, Kommissionens meddelelse om "EU-strategien om barnets rettigheder"³, som indeholder en række vigtige tiltag, som Kommissionen skal gennemføre for bedre at fremme og beskytte børns rettigheder, og anerkender betydningen af førskoleundervisning og børnepasning for børns kognitive og sociale udvikling, og Rådets henstilling af 14. juni 2021 om oprettelse af en europæisk børnegaranti⁴, som har til formål at sikre, at børn, der er i risiko for fattigdom eller social udstødelse, har gratis og effektiv adgang til nøgletjenester, herunder førskoleundervisning og børnepasning, i alle regioner, herunder fjerntliggende områder og landdistrikter.

---

¹ EUT C 66 af 26.2.2021, s. 1.

² Rådets henstilling af 22. maj 2019 om førskoleundervisning og børnepasningsordninger af høj kvalitet (EUT C 189 af 5.6.2019, s. 4).

³ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, "EU-strategi om barnets rettigheder" (COM(2021) 142 final af 24.3.2021, s. 1).

⁴ Rådets henstilling (EU) 2021/1004 af 14. juni 2021 om oprettelse af en europæisk børnegaranti (EUT L 223 af 22.6.2021, s. 14).

- (13) Når medlemsstaterne investerer i førskoleundervisnings- og børnepasningstjenester, bør de tage hensyn til en række dimensioner ud over den blotte tilgængelighed af pladser, f.eks. tidsintensiteten for deltagelsen, deltagelsesfrekvensen i førskoleundervisning og børnepasning for børn, der er i risiko for fattigdom eller social udstødelse, samt tilgængeligheden, den økonomiske overkommelighed og kvaliteten af de leverede tjenester. Denne henstilling indeholder derfor foranstaltninger til håndtering af disse aspekter.
- (14) For at lette arbejdsmarkedsdeltagelsen for primære omsorgspersoner, navnlig kvinder, bør det antal timer, der tilbringes i førskoleundervisning og børnepasning, være tilstrækkeligt til at give forældrene en reel mulighed for at påtage sig lønnet arbejde. Der bør tilskyndes til deltagelse under hensyntagen til barnets tarv, samtidig med at der gives mulighed for kønsligestilling i forældrenes valg af anvendelse af førskoleundervisning- og børnepasningstjenester. Hvis børn endnu ikke deltager i førskoleundervisning og børnepasning på fuld tid, bør begge forældre gøre brug af retten til forældreorlov og fleksible arbejdstidsordninger i henhold til direktiv (EU) 2019/1158, f.eks. deltidsarbejde, fleksibel arbejdstid og telearbejde, for at sikre, at omsorgsforpligtelserne deles ligeligt, og deltagelsen bør øges gradvist med barnets alder. I betragtning af betydningen af denne dimension er det vigtigt at overvåge tidsintensiteten for børns deltagelse i førskoleundervisning og børnepasning sammen med deltagelsen i førskoleundervisning og børnepasning generelt.

- (15) Kvinder med ringe faglige færdigheder, migrantkvinder og kvinder fra lavindkomststusstande med børn samt enlige kvindelige forældre står endvidere over for flere hindringer i forbindelse med uddannelse og muligheder for at finde et job, ligesom de står over for flere negative incitamenter til at komme i eller vende tilbage til beskæftigelse på grund af finansielle og ikkefinansielle begrænsninger for deres børns deltagelse i førskoleundervisning og børnepasning. Hvis børn i sårbare situationer og socialt dårligt stillede børn tilskyndes til at deltage i inkluderende førskoleundervisning og børnepasning, vil det have en gavnlig indvirkning på deres mødres muligheder for at vende tilbage til arbejdsmarkedet. Det vil også hjælpe kvinder med bedre at kunne forene arbejdsliv, familieliv og privatliv.
- (16) Forældre med handicap og forældre med børn med handicap står over for særlige hindringer og udfordringer, når det drejer sig om at få adgang til arbejdsmarkedet. Hvis det gøres lettere for børn med handicap at deltage i almen førskoleundervisning og børnepasning, hvor det er relevant, under hensyntagen til typen og graden af handicap, ekspertvurderinger og barnets tarv, kan det hjælpe deres forældre med bedre at forene arbejdsliv, familieliv og privatliv.
- (17) Deltagelse i førskoleundervisning og børnepasning har mange fordele for børn. Det er dokumenteret, at førskoleundervisning og børnepasning af høj kvalitet i afgørende grad kan medvirke til at forbedre børns kognitive, sociale og uddannelsesmæssige udvikling fra en tidlig alder. I henhold til Rådets henstilling om førskoleundervisning og børnepasningsordninger af høj kvalitet kan deltagelse i førskoleundervisning og børnepasning være et effektivt redskab til at opnå lighed på uddannelsesområdet for vanskeligt stillede børn, som f.eks. børn med handicap eller med særlige undervisningsbehov, børn i husstande i husstande, der er truet af fattigdom eller social udstødelse, herunder enlige forsørgere, børn med migrantbaggrund, flygtningebørn, romabørn og børn fra andre minoritetsgrupper, børn i landdistrikter og fjerntliggende områder med utilstrækkelig omsorgsinfrastruktur og børn i alternativ pasning.

- (18) I Rådets henstilling om oprettelse af en europæisk børnegaranti og Rådets henstilling om romaernes ligestilling, inklusion og deltagelse¹ fremhæves det, at lige adgang til inkluderende førskoleundervisning og børnepasning af høj kvalitet er afgørende for at bryde overførslen af social udstødelse og sikre lige muligheder for børn i ugunstige situationer. I den europæiske børnegaranti henstilles det til medlemsstaterne, at de forelægger nationale planer for gennemførelsen af henstillingen senest ni måneder efter dens vedtagelse. Deltagelsesfrekvensen for børn i ugunstige situationer er imidlertid fortsat betydeligt lavere, især blandt de yngste børn, hvilket kan føre til dårligere uddannelsesresultater og en høj skolefrafaldsprocent, navnlig blandt romabørn, børn med migrantbaggrund og børn uden forældreomsorg. Det er derfor vigtigt at fjerne forskellen mellem disse børns deltagelse i førskoleundervisning og børnepasning og deltagelsen af den samlede befolkning af børn. Der skal også lægges vægt på at mindske forskellen med hensyn til deltagelse mellem den højeste og den laveste indkomstkventil. Deltagelse i førskoleundervisning og børnepasning er også relevant for børn, der flygter fra krigen i Ukraine, og for andre børn, der søger eller nyder beskyttelse i Unionen. Der bør sikres lige adgang til almene inkluderende og ikke-segregerede førskoleundervisnings- og børnepasningstjenester for alle disse potentielt sårbare børn.

---

¹ Rådets henstilling af 12. marts 2021 om romaernes ligestilling, integration og deltagelse (EUT C 93 af 19.3.2021, s. 1).

- (19) Børn med handicap har ligeledes ret til at deltage i almen førskoleundervisning og børnepasning på lige fod med andre. Halvdelen af børn med handicap passes kun af deres forældre. Det er derfor vigtigt at sikre, at førskoleundervisning og børnepasning er tilgængelig og inkluderende og kombineres med målrettede foranstaltninger, der hjælper med at imødekomme specifikke behov, herunder ved at afhjælpe hindringer og segregering, give personalet de nødvendige kompetencer eller ansætte dedikeret personale til at imødekomme individuelle behov og individualiserede læseplaner, hvis det er nødvendigt.
- (20) Der skal lægges særlig vægt på at fjerne forskellen i deltagelsen for børn, der er truet af fattigdom eller social udstødelse, samt for børn med handicap eller med særlige undervisningsbehov i førskoleundervisnings- og børnepasningsordninger i de tilfælde, hvor de nationale myndigheder for sociale anliggender, sundhed og uddannelse særskilt har ansvaret for forskellige dele af førskoleundervisning og børnepasning.
- (21) Førskoleundervisning og børnepasning af høj kvalitet er afgørende for at sikre, at børn kan deltage i førskoleundervisning og børnepasning. Der findes ikke én enkelt metode til at definere og måle begrebet kvalitet i forbindelse med førskoleundervisning og børnepasning, men essensen heraf ligger i kvaliteten af interaktionen mellem voksne og børn, uanset den eksisterende førskoleundervisnings- og børnepasningsordning. Medlemsstaterne bør sikre udbuddet af førskoleundervisning og børnepasning af høj kvalitet under hensyntagen til de forskellige dimensioner, der er fastsat i henstillingen om førskoleundervisning og børnepasningsordninger af høj kvalitet, herunder adgang til førskoleundervisnings- og børnepasningstjenester, personalets kvalifikationer og arbejdsvilkår, læseplanerne, overvågning og evaluering samt forvaltning og finansiering af førskoleundervisnings- og børnepasningstjenester. Af særlig betydning er elementer som f.eks. forholdet mellem børn og personale samt personalets kvalifikationer og løbende videreuddannelse.

- (22) Kvaliteten af udbuddet af førskoleundervisning og børnepasning er også en vigtig faktor for at skabe tillid mellem forældrene og de institutioner, der leverer undervisning og pasning, og er derfor en vigtig faktor med hensyn til at lette øget deltagelse i førskoleundervisning og børnepasning.
- (23) Tilgængelighed er en anden vigtig dimension af førskoleundervisning og børnepasning. Dette omfatter en tilstrækkelig infrastruktur, passende modtagelseskapacitet og hensigtsmæssige åbningstider samt tilpasning til forældres særlige behov og hjælp til at håndtere komplekse administrative procedurer. Der bør ydes forskellige former for støtte til at navigere i administrative procedurer, herunder sproglig og digital støtte, navnlig til grupper i en sårbar situation eller socialt dårligt stillede grupper, som f.eks. ikke kan bruge eller ikke har adgang til digitale værktøjer. Dette omfatter også tilgængelighed for personer med handicap, herunder børn, forældre og fagfolk, i overensstemmelse med De Forenede Nationers konvention om rettigheder for personer med handicap og tilgængelighedskravene i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/882¹.

---

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/882 af 17. april 2019 om tilgængelighedskrav for produkter og tjenester (EUT L 151 af 7.6.2019, s. 70).

- (24) Tilgængelighed omfatter desuden forenklede procedurer og professionalisering af personale og specialister for i tilstrækkelig grad at støtte børn med handicap eller børn med særlige undervisningsbehov og andre sårbare grupper i almene ikke-segregerede faciliteter. Medlemsstaterne bør sikre, at hindringer for brugen af førskoleundervisnings- og børnepasningstjenester fjernes og forebygges, herunder for personer med handicap, og at førskoleundervisnings- og børnepasningstjenesterne reelt er inkluderende.
- (25) I forbindelse med håndteringen af tilgængelighed bør der tages hensyn til geografiske ubalancer. Lang transporttid som følge af afstand, mangel på eller begrænsede transportforbindelser og trafiktæthed kan være en hindring for deltagelse, navnlig for børn med handicap eller med særlige undervisningsbehov. Fjerntliggende områder og landdistrikter er særligt ugunstigt stillet på grund af manglen på tilstrækkelige førskoleundervisnings- og børnepasningstjenester lokalt. Sådanne geografiske ubalancer kan forstærke problemer med økonomisk overkommelighed. Det er derfor vigtigt at tage hensyn til de forskellige profiler for brugere af førskoleundervisning og børnepasningstjenester i mobilitetsplanerne og inddrage geografisk dækning i dataindsamlingen med henblik på evaluering og overvågning.

- (26) I mange medlemsstater er de høje omkostninger ved førskoleundervisning og børnepasning stadig en væsentlig hindring for deltagelse. Data fra Eurostat viser, at omkostningsfaktoren spiller en væsentlig rolle i forbindelse med beslutningen om ikke at anvende formelle børnepasningstjenester i mange lande, navnlig for husstande, der er truet af fattigdom. Ifølge EU-statistikkerne over indkomstforhold og levevilkår for 2016 gør 13 % af forældrene ikke brug af børnepasningstilbud på grund af omkostningerne, og 11 % har moderate eller store vanskeligheder med at have råd til børnepasning. Disse procentsatser stiger til mere end det dobbelte, dvs. henholdsvis 28 % og 27 %, for husstande, der er truet af fattigdom. Ifølge videnskabelig forskning er der betydelige økonomiske, sociale, uddannelsesmæssige og udviklingsmæssige fordele ved førskoleundervisning og børnepasning af høj kvalitet. Sikring af økonomisk overkommelig førskoleundervisning og børnepasning er til gavn for opfyldelsen af kvinders behov for opkvalificering og omskoling og for at lette deres deltagelse på arbejdsmarkedet, og det har også en positiv langsigtet virkning for uddannelse fra en tidlig alder, hvilket skaber grundlaget for en positiv holdning til læring gennem hele livet, der rækker ud over de involverede børn og påvirker samfundet som helhed. Medlemsstaterne bør derfor sikre, at omkostningerne til førskoleundervisning og børnepasning står i et rimeligt forhold til husstandsindkomsten og ikke udgør en hindring for adgangen til førskoleundervisning og børnepasning. Medlemsstaterne bør desuden også tage hensyn til andre omkostninger i forbindelse med deltagelse i førskoleundervisning og børnepasning, f.eks. transport, beklædning og udstyr, der kræves i forbindelse med deltagelsen.

- (27) Et tilstrækkeligt udbud af tilgængelig og økonomisk overkommelig førskoleundervisning og børnepasning af høj kvalitet kan bl.a. sikres ved at indføre en lovbestemt ret til førskoleundervisning og børnepasning, som indebærer, at de offentlige myndigheder garanterer en plads til alle børn, hvis forældre kræver det, uanset deres beskæftigelsesmæssige, sociale eller familiemæssige status. I de fleste medlemsstater findes der allerede sådanne lovbestemte rettigheder, men startalderen for rettigheden varierer betydeligt. Der bør ideelt set ikke være et hul mellem udløbet af barselsorlov, fædreorlov og forældreorlov, som er passende betalt eller godtgjort, og den lovbestemte ret til førskoleundervisning og børnepasning.
- (28) Et øget udbud af tilgængelig og økonomisk overkommelig førskoleundervisning og børnepasning af høj kvalitet til familier og forbedrede arbejdsvilkår og lønninger i sektoren for førskoleundervisning og børnepasning forventes at give økonomiske fordele. Samtidig kan den finanspolitiske holdbarhed af investeringer i førskoleundervisning og børnepasning optimeres ved at evaluere indvirkningen på de offentlige finanser og ved regelmæssigt at overvåge og løbende forbedre omkostningseffektiviteten på grundlag af bedste praksis, herunder en effektiv udformning af finansieringsmekanismer, der er i overensstemmelse med de offentlige finansers holdbarhed som helhed.
- (29) Let og lige adgang til tilstrækkelige online- og offlineoplysninger om førskoleundervisning og børnepasning uden forskelsbehandling er af afgørende betydning for alle forældre, uanset familiens sammensætning og status, herunder registrerede partnerskaber, som anerkendt i national ret. Dette vedrører oplysninger om rettighed til og tilgængelighed af hensigtsmæssige tjenester, adgangsbetingelser og berettigelse til finansiel støtte, hvor det er relevant.

- (30) Manglende bevidsthed om forældres og børns rettigheder med hensyn til førskoleundervisning og børnepasning og relevansen heraf for fremtidige uddannelsesresultater er en yderligere hindring for at få adgang til tjenester, der påvirker kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet. Korrekt og grundig information af forældrene bør føre til velovervejede og informerede beslutninger om pasningsmuligheder.
- (31) Sektoren for førskoleundervisning og børnepasning lider i mange lande under personalemangel. Dette kan afhjælpes gennem flere strategier, f.eks. forbedring af arbejdsvilkår, karrieremuligheder og aflønning, ved at udbyde regelmæssige opkvalificerings- og omskolingsmuligheder, udvikle kreative rekrutteringsstrategier og opfordre forskellige underrepræsenterede grupper til at slutte sig til arbejdsstyrken i sektoren for førskoleundervisning og børnepasning, såsom mænd og personer med forskellig kulturel baggrund, f.eks. migranter og flygtninge. En enkel og hurtig mekanisme for anerkendelse af kvalifikationer kan bidrage til at afhjælpe mangler. Kommissionens henstilling (EU) 2022/554¹ omhandler f.eks. adgangen for personer, der flygter fra krigen i Ukraine, til lovregulerede erhverv.

---

¹ Kommissionens henstilling (EU) 2022/554 af 5. april 2022 om anerkendelse af kvalifikationer for personer, der flygter fra Ruslands invasion af Ukraine (EUT L 107 I af 6.4.2022, s. 1).

- (32) Indsatsen for at fremme retfærdige arbejdsvilkår for personalet inden for førskoleundervisning og børnepasning bør bidrage til at tiltrække nye arbejdstagere og samtidig bidrage til at sikre, at de, der arbejder i denne sektor, vil og kan forblive i deres job, indtil de går på pension. Det kan ligeledes bidrage til at afhjælpe kønsopdelingen i sektoren for førskoleundervisning og børnepasning. I denne forbindelse indeholder Den Internationale Arbejdsorganisations politiske retningslinjer for fremme af anstændigt arbejde for personale i sektoren for førskoleundervisning¹ vejledning i den mulige gennemførelse af henstillingerne vedrørende faglig og karrieremæssig udvikling, passende aflønning, herunder ligeløn, og bæredygtige beskæftigelses- og arbejdsvilkår, samt fremme af den sociale dialog i denne sektor.
- (33) Børns behov for pasning ophører ikke, når de begynder i grundskolen. Børns pasningsbehov fra grundskolealderen kan også begrænse mødres deltagelse på arbejdsmarkedet og arbejdstid, hvis der ikke findes tilstrækkelige og økonomisk overkommelige pasningsordninger af høj kvalitet efter skoletid og i ferier inden for rammerne af de nationale skolesystemer. Hvis der ikke findes pasningstilbud til ældre børn, vil tilgængeligheden af førskoleundervisning og børnepasning til yngre søskende ikke gøre det muligt for forældrene at deltage i arbejdsmarkedet, og det kan igen påvirke de yngre søskendes deltagelse i førskoleundervisning og børnepasning. Medlemsstaterne bør derfor sørge for tilstrækkelige og økonomisk overkommelige skolefritidsordninger af høj kvalitet. Det henstilles, at de foranstaltninger, som medlemsstaterne træffer, hvor det er relevant, omfatter et tilbud om overvågning af og støtte til hjemmearbejde for alle børn, herunder for socialt dårligt stillede børn.

---

¹ Den Internationale Arbejdsorganisation, "Meeting of Experts on Policy Guidelines on the promotion of decent work for early childhood education personnel", som findes på: https://www.ilo.org/sector/Resources/codes-of-practice-and-guidelines/WCMS_236528/lang--en/index.htm

- (34) Balancen mellem arbejdsliv og privatliv er fortsat en stor udfordring for mange forældre, især for kvinder. Problemerne med at skabe balance mellem arbejds- og omsorgsforpligtelser er en betydelig hindring, der bidrager til kvinders underrepræsentation på arbejdsmarkedet. I denne sammenhæng påvirker kønsstereotyper ofte kvinders og mænds rolle med hensyn til omsorgsarbejde. Ubalancen mellem kvinders omsorgsarbejde i forhold til mænds forstærker dermed kønsstereotyper vedrørende både mænds og kvinders beskæftigelse og roller.
- (35) Denne vedvarende kønsbestemte forskel med hensyn til omsorgsarbejde bør tackles, navnlig ved at tilskynde fædre til at gøre brug af fædreorlov, forældreorlov og fleksible arbejdstidsordninger, hvor det er relevant, kombineret med en mere ligelig fordeling af omsorgsforpligtelser mellem partnere med hensyn til lønnet og ulønnet arbejde¹. Gennemførelsen af direktiv (EU) 2019/1158 bør styrke de rettigheder, som arbejdstagere med omsorgsforpligtelser har til fædreorlov og forældreorlov og til at anmode om fleksible arbejdstidsordninger. Yderligere tiltag bør fokusere på at øge bevidstheden om disse nye rettigheder og overvåge, om arbejdstagerne er i stand til fuldt ud at udnytte disse rettigheder uden at blive udsat for ugunstig behandling på arbejdspladsen.
- (36) Supplement til andre foranstaltninger til forening af arbejdsliv, familieliv og privatliv bør fleksible løsninger for anvendelse af førskoleundervisning og børnepasning om nødvendigt fremmes. Arbejdstagere med omsorgsforpligtelser vil f.eks. få adgang til supplerende børnepasningstjenester såsom tidlige åbningstider, madordninger og sene lukketider.

---

¹ Jf. Rådets konklusioner om bekæmpelse af kønsbestemte lønforskelle: værdiansættelse og fordeling af lønnet arbejde og ulønnet omsorgsarbejde, 13584/20.

- (37) For bedre at forstå omsorgsbehov og begrænsninger bør medlemsstaterne sikre, at der foreligger de fornødne data, som er tilstrækkeligt detaljerede, pålidelige og sammenlignelige. Eftersom direktiv (EU) 2019/1158 ikke indeholder specifikke bestemmelser om dataindsamling, bør disse data omfatte udnyttelsen af fædreorlov og forældreorlov baseret på den metodevejledning for indikatorrammen for balancen mellem arbejdsliv og privatliv, som Beskæftigelsesudvalget (EMCO) og Udvalget for Social Beskyttelse (SPC) har udarbejdet med henblik på at støtte den korrekte overvågning og evaluering af nævnte direktiv.
- (38) Fremskridtene med gennemførelsen af denne henstilling bør overvåges regelmæssigt inden for rammerne af det europæiske semester, årsrapporten om ligestilling i Unionen og portalen til overvågning af ligestillingsstrategien. Med henblik herpå bør medlemsstaterne navnlig støtte Kommissionen i en eventuel udvikling og beregning af en indikator til måling af den kønsbestemte forskel med hensyn til omsorgsarbejde, dvs. forskellen i den tid, som kvinder og mænd bruger på omsorgsarbejde, den kønsbestemte lønforskel og den tid, der bruges på lønnet og ulønnet arbejde, for bedre at kunne forstå den indbyrdes afhængighed mellem disse elementer med henblik på at støtte udviklingen af evidensbaserede ligestillings- og socialpolitikker. Medlemsstaterne bør også fortsætte deres bestræbelser på at udforme og gennemføre reformer i sektoren for førskoleundervisning og børnepasning og gøre bedst mulig brug af Kommissionens støtte, herunder via instrumentet for teknisk støtte (TSI), gennem udveksling af god praksis og anvendelse af passende processer og metoder samt gennem dataindsamling, inddragelse af interessenter og en mere effektiv interinstitutionel koordinering og planlægning, tildeling og faglig udvikling af menneskelige ressourcer i sektoren for førskoleundervisning og børnepasning.

- (39) Udtrykket "førskoleundervisning og børnepasning" bør forstås som defineret i Rådets henstilling om førskoleundervisning og børnepasningsordninger af høj kvalitet, dvs. enhver form for reguleret ordning, hvor børn fra fødslen til den skolepligtige alder modtager undervisning og pasning – uanset struktur, finansiering, åbningstid eller programindhold – hvilket også omfatter dagpleje ved et center eller hos en familie, privat og offentligt finansierede ydelser samt førskoleundervisningstjenester.
- (40) For at vurdere virkningen af denne henstilling bør Kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne overvåge dens fremskridt og regelmæssigt aflægge rapport herom til Rådet —

VEDTAGET DENNE HENSTILLING:

GENSTAND OG ANVENDELSESOMRÅDE

1. Denne henstilling har til formål at tilskynde medlemsstaterne til under hensyntagen til deres nationale forhold at øge deltagelsen i tilgængelig og økonomisk overkommelig førskoleundervisning og børnepasning af høj kvalitet (ECEC) for at fremme og tilskynde til kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet og styrke børns sociale og kognitive udvikling og deres uddannelsesmæssige succes, navnlig for børn i sårbare situationer eller socialt dårligt stillede børn.
2. Denne henstilling vedrører førskoleundervisning og børnepasning for alle børn.

MÅL FOR FØRSKOLEUNDERVISNING OG BØRNEPASNING

3. a) Det henstilles til medlemsstaterne, at de tilbyder førskoleundervisnings- og børnepasningstjenester af høj kvalitet i overensstemmelse med nationale kompetencer, niveauet for udnyttelse af forældreorlov og mønstrene for udbud af førskoleundervisning og børnepasning, således at det sikres, at mindst 45 % af børn under tre år senest i 2030 deltager i førskoleundervisning og børnepasning i henhold til EU-SILC-data.

Uanset første afsnit henstilles det til medlemsstater, som endnu ikke har nået det mål, der blev fastsat i 2002 om en deltagelsesfrekvens på 33 % i førskoleundervisning og børnepasning for denne aldersgruppe, at de øger deltagelsen senest i 2030 med mindst en bestemt procentdel i forhold til den nuværende deltagelsesfrekvens, jf. dette litras nr. i) og ii). Den nuværende deltagelsesfrekvens beregnes som den gennemsnitlige deltagelse i førskoleundervisning og børnepasning for børn under tre år, der er opnået i årene 2017-2021 i henhold til EU-SILC-data. Det henstilles til medlemsstaterne, at de øger deltagelsen i førskoleundervisning og børnepasning i forhold til deres respektive nuværende deltagelsesfrekvenser som følger:

- i) med mindst 90 % for medlemsstater med en deltagelsesfrekvens på under 20 %, eller
  - ii) med mindst 45 % eller som minimum indtil en deltagelsesfrekvens på 45 % for medlemsstater med en deltagelsesfrekvens på mellem 20 % og 33 %.
- b) Det henstilles til medlemsstaterne, at de tilbyder førskoleundervisnings- og børnepasningstjenester af høj kvalitet for børn fra tre år med henblik på senest i 2030 at nå det mål, der er fastsat i Rådets resolution om en strategiramme for det europæiske uddannelsessamarbejde på og uden for det europæiske uddannelsesområde (2021-2030)¹, om, at mindst 96 % af børn mellem tre år og alderen for obligatorisk skolestart bør deltage i førskoleundervisning og børnepasning.

---

¹ EUT C 66 af 26.2.2021, s. 1.

INDIKATOR FOR DELTAGELSESINTENSITET

4. Det henstilles til medlemsstaterne, at de støtter et niveau af tilgængelighed af førskoleundervisnings- og børnepasningstjenester, der er foreneligt med barnets trivsel og udvikling og giver forældre, navnlig mødre, mulighed for en meningsfuld arbejdsmarkedsdeltagelse, samtidig med at der gives mulighed for kønsligestilling i forældrenes valg af anvendelse af førskoleundervisning- og børnepasningstjenester.
5. Det henstilles til medlemsstaterne, at de tager skridt til at stille førskoleundervisnings- og børnepasningstjenester til rådighed på en måde, der giver børn mulighed for at deltage i mindst 25 timer om ugen.
6. Det henstilles medlemsstaterne, at de fremmer tilgængeligheden af førskoleundervisnings- og børnepasningstjenester eller supplerende tjenester før og efter de almindelige åbningstider for førskoleundervisnings- og børnepasningstjenester, når det er relevant, for at give mulighed for transporttid og gøre børnepasning fuldt ud forenelig med barnets trivsel og forældrenes arbejdstider og deres behov for at forene arbejdsliv, familieliv og privatliv.

INKLUSION AF SOCIALT DÅRLIGT STILLEDE BØRN OG BØRN MED HANDICAP, MED SÆRLIGE BEHOV ELLER MED SÆRLIGE UNDERVISNINGSBEHOV

7. Det henstilles til medlemsstaterne, at de:
- a) indfører målrettede foranstaltninger med det formål at muliggøre og øge deltagelsen i førskoleundervisning og børnepasning for socialt dårligt stillede børn, herunder børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse eller med migrantbaggrund og børn med et utilstrækkeligt kendskab til undervisningssproget, samt børn med handicap, med særlige behov eller med særlige undervisningsbehov
  - b) tager de nødvendige skridt til at fjerne forskellen med hensyn til deltagelse i førskoleundervisning og børnepasning mellem børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse og den samlede befolkning af børn
  - c) bestræber sig på at øge deltagelsen i almen førskoleundervisning og børnepasning for børn med handicap og børn med særlige behov eller med særlige undervisningsbehov, når det er relevant, og
  - d) støtter uddannelsesprogrammer for personale inden for førskoleundervisning og børnepasning, som har til formål at hjælpe dem med at tilbyde førskoleundervisning og børnepasning af høj kvalitet til socialt dårligt stillede børn, herunder børn i risiko for fattigdom eller social udstødelse, samt børn med handicap, med særlige behov eller med særlige undervisningsbehov.

KVALITET

8. Det henstilles til medlemsstaterne, at de sikrer:

- a) at førskoleundervisnings- og børnepasningstjenester for alle børn er af høj kvalitet for at bidrage til barnets sunde fysiske, sociale, følelsesmæssige, kognitive og uddannelsesmæssige udvikling og trivsel og for at øge forældrenes tillid til tjenesterne, og
- b) at de nationale eller regionale kvalitetsrammer, som medlemsstaterne opfordres til at udvikle i overensstemmelse med Rådets henstilling om førskoleundervisning og børnepasningsordninger af høj kvalitet, omfatter tjenester til børn i begge aldersgrupper, der er omfattet af denne henstilling; kvalitetsrammerne bør navnlig omhandle:
  - passende forhold mellem antal børn og personale og gruppestørrelser under hensyntagen til børnenes alder og deres eventuelle handicap eller særlige undervisningsbehov, navnlig hvor der findes opdelte førskoleundervisnings- og børnepasningsordninger, med henblik på at undgå mangler i forbindelse med omsorgsarbejde
  - støtte til professionaliseringen af alt personale inden for førskoleundervisning og børnepasning, herunder ved at øge det krævede niveau for grunduddannelse og sikre løbende faglig udvikling, herunder kendskab til børns rettigheder, gennem hensigtsmæssige uddannelsesmuligheder livet igennem, og
  - et sikkert, befordrende og omsorgsfuldt miljø, en læseplan af høj kvalitet og læringsmuligheder, som er tilpasset de specifikke behov hos hver kategori af børn og hver aldersgruppe, og et socialt, kulturelt og fysisk rum, hvor børn har en række muligheder for at udvikle deres potentiale.

GEOGRAFISK FORDELING

9. Det henstilles til medlemsstaterne, at de tackler de udfordringer, som børn og deres familier har med at få adgang til en passende uddannelses- og pasningsfacilitet, ved at sikre en hensigtsmæssig geografisk fordeling af udbuddet af førskoleundervisning og børnepasning. Med henblik herpå henstilles det til medlemsstaterne, at de navnlig:
- a) tilrettelægger udbuddet af førskoleundervisning og børnepasning på tværs af byområder og landdistrikter og på tværs af velstående og ugunstigt stillede omkringliggende regioner og fjerntliggende regioner under hensyntagen til de nationale strukturer og de særlige forhold i sådanne områder, herunder børnebefolkningens tæthed og den aldersmæssige fordeling af børn, på en måde, som er i fuld overensstemmelse med principperne om desegregering og ikkeforskelsbehandling og i tæt samarbejde med de lokale og regionale myndigheder, og
  - b) tager hensyn til behovet for rimelige transporttider, hvis det er relevant, herunder for forældre, som anvender aktiv mobilitet og offentlig transport, når førskoleundervisning og børnepasning tilrettelægges, eller når der fastlægges en politik for, hvor førskoleundervisnings- og børnepasningstjenesterne skal være beliggende.

ØKONOMISK OVERKOMMELIGHED

10. For andre børn end dem, der er omfattet af Rådets henstilling om oprettelse af en europæisk børnegaranti, som bør have gratis uddannelse og økonomisk overkommelig og effektiv adgang til førskoleundervisnings- og børnepasningstjenester af høj kvalitet som fastlagt i nævnte henstilling, henstilles det til medlemsstaterne, at de sikrer, at nettoomkostningerne ved førskoleundervisning og børnepasning står i rimeligt forhold til andre husholdningsudgifter og den disponible indkomst, idet de lægger særlig vægt på lavindkomsthusstande, herunder lavindkomsthusstande med enlige forsørgere. Medlemsstaterne tilskyndes navnlig til at:
- a) begrænse forældrenes egenbetaling, og
  - b) indføre differentierede gebyrer, der står i forhold til familiens indkomst, eller et maksimumsgebyr for førskoleundervisning og børnepasning, hvor det er relevant.

TILGÆNGELIGHED

11. Det henstilles til medlemsstaterne, at de løbende fjerner hindringer for lige adgang til førskoleundervisning og børnepasning for alle børn uden forskelsbehandling. I denne forbindelse bør der lægges særlig vægt på:
- a) at tilbyde løsninger til forældre med atypiske arbejdstider, så de bedre kan forene arbejdsliv, familieliv og privatliv, samtidig med at barnets trivsel sikres

- b) at imødekomme de særlige behov hos enlige forældre, hvoraf de fleste er kvinder
- c) at forbedre adgangen til førskoleundervisning og børnepasning uanset forældrenes arbejdsmarkedsstatus på en måde, der er i overensstemmelse med skabelsen af incitamentter til at arbejde
- d) at sikre tilgængeligheden af bygninger, infrastruktur, lokale støttetilbud og transport samt undervisningsmateriale og digitale værktøjer for forældre og børn med handicap eller med særlige undervisningsbehov
- e) at tilbyde effektiv uddannelsesmæssig støtte og omsorgsstøtte og passende information og kommunikation til børn og forældre med handicap eller med særlige undervisningsbehov samt til de socialt dårligt stillede og at tackle sproglige og kulturelle barrierer, herunder barrierer, som børn med migrantbaggrund står over for, for at gøre det muligt for børnene at deltage i førskoleundervisning og børnepasning, der tilbydes i almene faciliteter, som er inkluderende og ikke-segregerede
- f) proaktivt at yde støtte og give klare oplysninger om fordelene ved at deltage i førskoleundervisning og børnepasning og om eksisterende muligheder, regler for støtteberettigelse og administrative procedurer i forbindelse med adgang til førskoleundervisnings- og børnepasningstjenester til alle forældre uden forskelsbehandling, uanset familiens sammensætning og status, og
- g) at yde administrativ støtte til indskrivning med særligt fokus på forældre i sårbare situationer eller socialt dårligt stillede forældre.

12. Det henstilles til medlemsstaterne, at de overvejer at indføre en lovbestemt ret til førskoleundervisning og børnepasning. Når medlemsstaterne fastsætter startalderen for denne ret, henstilles det til dem, at de tager hensyn til tilgængeligheden og varigheden af barselsorlov, fædreorlov og forældreorlov, som er passende betalt eller godtgjort, for at undgå huller mellem udløbet af en sådan orlov og starten på førskoleundervisning og børnepasning.

SUPPLERENDE TJENESTER OG SKOLEFRITIDSORDNINGER

13. Det henstilles til medlemsstaterne, at de ud over at tilbyde førskoleundervisnings- og børnepasningstjenester sikrer en samlet tilgang til børnepasning under hensyntagen til pasningsbehovet hos børn i forskellige aldre, herunder børn i grundskolealderen, ved at fremme økonomisk overkommelige og tilgængelige skolefritidsordninger af høj kvalitet for børn i grundskolen (efter skoletid og i ferier), herunder børn med handicap eller med særlige undervisningsbehov, under hensyntagen til den nationale tilrettelæggelse af skoletid og ferier. Det henstilles til medlemsstaterne, at de i disse tjenester, hvor det er relevant, medtager støtte til hjemmearbejde for alle børn, herunder navnlig børn i sårbare situationer eller socialt dårligt stillede børn.

BEVIDSTHED OM RETTIGHEDER

14. Det henstilles til medlemsstaterne, at de fremmer forældres kendskab til deres rettigheder, herunder, hvor det er relevant, retten til en plads i førskoleundervisning og børnepasning, idet der tages hensyn til, at forskellige traditioner og baggrunde kan påvirke kendskabet til, opfattelsen af og tilliden til førskoleundervisnings- og børnepasningsordningen.

15. Medlemsstaterne opfordres til proaktivt at informere forældrene om mulighederne for, fordelene ved og omkostningerne til førskoleundervisning og børnepasning og eventuelt om mulighederne for økonomisk støtte. Der bør tages hensyn til:
- a) forældrenes behov for oplysninger om førskoleundervisning og børnepasning under hensyntagen til deres forskellige færdigheder, evner, socioøkonomiske baggrund og eventuelle handicap, og
  - b) nødvendigheden af at gøre information let tilgængelig både online og offline under hensyntagen til forskellige sprogbehov og tilgængeligheden af digitale værktøjer.
16. Det henstilles til medlemsstaterne, at de indfører effektive, uvildige og tilgængelige klageprocedurer, som gør det muligt at indberette problemer eller hændelser til de kompetente myndigheder.

PERSONALETS ARBEJDSVILKÅR OG FÆRDIGHEDER

17. Det henstilles til medlemsstaterne, at de støtter beskæftigelse af høj kvalitet og retfærdige arbejdsvilkår for personalet inden for førskoleundervisning og børnepasning, navnlig ved at fremme den sociale dialog og de kollektive forhandlinger og ved at støtte udviklingen af attraktive lønninger, passende arbejdstidsordninger, høje standarder for sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen samt ligestilling og ikkeforskelsbehandling i sektoren, med fuld respekt for arbejdsmarkedsparternes autonomi.

18. Det henstilles til medlemsstaterne, at de håndterer kvalifikationsbehov og mangel på arbejdskraft inden for førskoleundervisning og børnepasning, herunder ved at:
- a) forbedre grund-, efter- og videreuddannelsen med henblik på at bibringe nuværende og fremtidige arbejdstagere inden for førskoleundervisning og børnepasning de nødvendige færdigheder og kompetencer
  - b) opbygge karriereforløb i sektoren for førskoleundervisning og børnepasning, herunder gennem opkvalificering, omskoling, information og vejledning
  - c) tilbyde en attraktiv erhvervsmæssig status og karrieremuligheder til arbejdstagere inden for førskoleundervisning og børnepasning
  - d) gennemføre foranstaltninger, der kan medvirke til at bekæmpe kønsstereotyper og kønsopdeling og gøre erhvervet mere attraktivt, og
  - e) udvikle faglige netværk for personer, der er beskæftiget i sektoren for førskoleundervisning og børnepasning, hvor det er relevant.

BEKÆMPELSE AF DEN KØNSBESTEMTE FORSKEL MED HENSYN TIL
OMSORGSARBEJDE

19. Det henstilles til medlemsstaterne, at de tilskynder til en ligelig fordeling af omsorgsarbejdet i forbindelse med børn mellem forældrene ved at:
- a) bekæmpe kønsstereotyper og tilskynde til en afbalanceret deltagelse af begge forældre i omsorgsforpligtelser på lige fod, herunder gennem kommunikationskampagner, og
  - b) fremme og støtte tilgængeligheden og en ligestillet anvendelse af familievenlige arbejdstidsordninger samt begge forældres, navnlig mænds, anvendelse af forældreorlov i løbet af livet.

FORVALTNING OG DATAINDSAMLING

20. Det henstilles til medlemsstaterne, at de sikrer en forsvarlig og effektiv politikforvaltning inden for førskoleundervisning og børnepasning, herunder ved at:
- a) sikre et stærkt samarbejde mellem forskellige politikformulerende institutioner og førskoleundervisnings- og børnepasningstjenester og støtte til samarbejdet med andre politikformulerende institutioner og tjenester med ansvar for førskoleudvikling og -undervisning og

- b) mobilisere og udnytte passende og holdbar finansiering til førskoleundervisning og børnepasning på en omkostningseffektiv måde, herunder ved at gøre brug af EU-midler og -instrumenter, og ved at forfølge politikker, som letter en holdbar finansiering af førskoleundervisnings- og børnepasningstjenester, der er i overensstemmelse med de offentlige finansers holdbarhed som helhed.

21. Det henstilles til medlemsstaterne, at de, hvor det er relevant, udvikler eller forbedrer indsamlingen af data om:

- a) børns regelmæssige deltagelse i førskoleundervisning og børnepasning med passende stikprøver, hvis der foretages undersøgelser, opdelt efter alder og om muligt efter køn, herunder med henvisning til børn i sårbare situationer eller socialt dårligt stillede børn
- b) forskellene i den tid, som kvinder og mænd med omsorgsforpligtelser bruger på lønnet og ulønnet arbejde, fortrinsvis ved brug af tidsforbrugsundersøgelser baseret på den standard, der er fastsat i de harmoniserede europæiske tidsanvendelsesundersøgelser

- c) udnyttelsen af forældreorlov opdelt efter køn ifølge EU-harmoniserede administrative data og med brug af den indikatorramme for balancen mellem arbejdsliv og privatliv, der er udarbejdet af den fælles undergruppe under EMCO og SPC
- d) arbejdsvilkårene for personalet inden for førskoleundervisning og børnepasning, herunder navnlig de aspekter, der er omhandlet i henstilling 17 og 18, og
- e) mangel på førskoleundervisning og børnepasning, tilgængelighed, økonomisk overkommelighed og kvalitet i forbindelse med førskoleundervisning og børnepasning på regelmæssigt grundlag og om geografisk fordeling af førskoleundervisning og børnepasning, navnlig for at vurdere geografiske uligheder, herunder i fjerntliggende områder og landdistrikter.

22. Det henstilles til medlemsstaterne, at de øger indsatsen for at sikre, at data er sammenlignelige på EU-plan og har en tilstrækkelig detaljeringsgrad.

GENNEMFØRELSE, OVERVÅGNING OG EVALUERING

23. Det henstilles til medlemsstaterne, at de underretter Kommissionen om de foranstaltninger, der er truffet eller planlagt for at gennemføre denne henstilling, senest 18 måneder efter dens vedtagelse, eventuelt med udgangspunkt i eksisterende nationale strategier eller planer. Hvor det er relevant, kan der henvises til rapporter, der er indgivet inden for rammerne af eksisterende rapporteringsmekanismer, såsom den åbne koordinationsmetode, det europæiske semester og andre relevante EU-programmerings- og rapporteringsmekanismer,

OG BIFALDER, AT KOMMISSIONEN AGTER AT:

24. a) forbedre den regelmæssige indgivelse af data i samarbejde med medlemsstaterne ved at stille følgende til rådighed på Eurostats websted og på portalen til overvågning af ligestillingsstrategien, som følger:
- i) en yderligere opdeling efter alder og, hvor det er relevant, efter husstandsindkomstkventil, af børns deltagelse i førskoleundervisning og børnepasning samt tidsintensiteten for deltagelsen og deltagelsesfrekvensen for børn, der er i risiko for fattigdom eller social udstødelse
  - ii) konfidensintervaller for EU-SILC-hovedindikatoren "Børn i formel børnepasning eller undervisning" og andre relevante indikatorer sammen deltagelsesfrekvensen for at sikre sammenlignelighed på tværs af år og lande, og
  - iii) mere omfattende forklarende oplysninger om de indsamlede data, navnlig for så vidt angår førskoleundervisnings- og børnepasningsprogrammer, der er omfattet af definitionen af indikatorerne
- b) mobilisere EU-midler til støtte for nationale reformer og investeringer i førskoleundervisning og børnepasning
- c) undersøge muligheden for at udarbejde yderligere indikatorer i samarbejde med EMCO og SPC og i tæt samarbejde med Uddannelsesudvalget og Den Stående Arbejdsgruppe om Indikatorer og Benchmarks og søge at lette udvekslingen af god praksis og gensidig læring mellem medlemsstaterne samt tekniske kapacitetsopbygningsaktiviteter og fortsat støtte medlemsstaterne i deres bestræbelser på at udforme og gennemføre reformer inden for førskoleundervisning og børnepasning, navnlig via strategirammen for samarbejde på uddannelsesområdet og instrumentet for teknisk støtte

- d) tilskynde EU-agenturer som f.eks. Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder og Eurofound til regelmæssigt at indsamle data, udvikle indikatorer og foretage analyser af den kønsbestemte forskel med hensyn til omsorgsarbejde, den kønsbestemte lønforskel og den tid, som bruges på lønnet og ulønnet arbejde, af individuelle og sociale aktiviteter for kvinder og mænd med omsorgsforpligtelser og af arbejdsordninger gennem hele deres arbejdsliv
- e) overvåge gennemførelsen af denne henstilling inden for rammerne af årsrapporten om ligestilling i Unionen og eksisterende ordninger under det europæiske semester med støtte fra EMCO og SPC og – for børn over tre år – rapporten om uddannelsesovervågning.

25. aflægge rapport til Rådet inden for fem år om de fremskridt, der er gjort med hensyn til denne henstilling.

Udfærdiget i Bruxelles, den ...

På Rådets vegne

Formand
